

A szeretetből sosem elég

Szoktam emlegetni kedvenc svájci bicskámat, a szeretet és alázat eszközöket, amelyeket alkalmazva nagyon nem tévedhetünk el lelki kétségeink között. Lehet-e szeretni alázat nélkül? A kevélység, a gőg nem véletlenül, esetleg a magunk előtérbe helyezése, magunk szeretetének elhatalmasodása?

Mit adnak a dolgok, amelyek a szeretetünkben vagy azon kívül állnak? Lehet azokon áldás, amikre nem terjed ki szeretetünk, inkább a kevélységünk? Lehet azokban köszönet, lehet azokban valami jó, hasznos, gyakorlatias? Egyáltalán mi a hasznos, a gyakorlatias? Ami nekünk jó? Vagy balga elgondolásunk számára a világ rendjéről? Hm?

Lehet-e jót tenni akaratuk ellenére az emberekkel? Magunknak sem tudjuk mi a jó, ezt bizonyítani sem tudjuk a világ felé, mert mindent elérhetünk, de sem mi nem leszünk boldogak, sem a környezetünk.

Ugyanakkor lehet-e úgy adni, hogy vagy mindent elfogadnak vagy semmit? Jogos a felvetés ebből, vajon lehet-e kicsit hinni vagy csak nagyon? Lehet-e csak fél szemmel nézni Istenre vagy minden egyebet félre kell tolni? Csak a jót fogadjuk el (saját felfogásunk szerint) vagy bármit, amit ad, mert hiszünk benne, a javunkra válik. És ennek felismerésén, befogadásán munkálkodunk, nem pedig azon vitázunk, hogy ez nekünk nem jó, miért teszi ezt velünk?

Hol járunk jó helyen, egy zarándoklaton vagy hívők közösségében? Bármely esetben, akkor hol lesznek a hírvivők, akik az örömhírt terjesztik? Jó közösségben vagyok, vagy ez nem elég jó nekem, jobbra vágyom?

Mindkét esetben egy elvágyakozást vélek felfedezni. Vagy a megszentelt helyek látogatásától vagy megszentelt emberek társaságát keresve remélem hitem elmélyülését, kérdést válaszaimra. Valahogy Jézus sem a „megszentelt” embereket kereste, ugyebár, korának farizeusait. De nem is mellőzte őket, ha azok gőgjüket, önteltségüket le tudták vetni és átlagemberré, esetleg bűnösökké minősültek, minősítették magukat. Hitének forrását nem bennük kereste, találta, de a hit forrását jelentette, a boldogoknak, akik elfogadták.

A bűnösök között (már amennyire mi ezt megítélhetjük, inkább nevezném őket a világ szemében bűnösöknek) azért érdemes járni, mert ott látjuk meg az emberi lét teljes spektrumát. Erről jut eszembe, hogy általános iskolában igen gyakran volt olyan padtársam, aki „problémás” volt. Lebukott vagy áthelyezték, bármi okból, de büntetésben voltak. Nem gondolnám, hogy velem büntették őket, inkább azért ültettek össze velük, mert általában viszonylag kevéssé zűrés gyerek voltam, ritka botlásaim ellenére. Igazából sosem tudtam megfejtetni, hogy ők miért is rosszak, mi a hiba bennük, mert ugyanolyanok voltak, mint bárki más, legfeljebb a gőg hiányzott belőlük, ami nekem kifejezetten szimpatikus volt. Ez számomra egy igen korai megismerése volt annak, hogy a bűnösök és rosszak kategóriája igazából egy mesterkélt besorolás, mert ők is mind emberi lények, akik esetleg bizonyos szempontokból látszólag kilógnak az elvárások kereteiből.

Nem baj, ha nem csak megszentelt életű, majdnem tökéletes emberek között töltjük életünket, ahol egyébként is rájöhetünk, bizony ők sem mentesek a gyarlóságoktól, de esetleg az átlagnál sokkal jobban vigyáznak a felszínre, hogy ez ne tűnjön fel. A bűnösök sokszor akarva sem tudnak szabadulni a bélyegtől, ezért gyakran őszintebben hordozhatják is azt.

Mondhatnánk azt, hogy érdekesebb „szentéletűek” között tölteni életünket, mert tőlük többet tanulhatunk és hamarabb üdvözlünk és velük együtt mi is. Lehet benne valami. De a kihívás abban van, ha a minket kritizálókat sikerül elgondolkoztatnunk és ha nem is üdvösségre juttatnunk, de elindítani egy érdekes úton. De még ennél is többről van szó, mert bennük felismerhetjük azt az elemi törekvést, amivel a lélek próbál utat törni a felszínen uralkodó személyiségjegyeken át a szerető Isten felé.

Ezt csak a feltétel és előítélet nélküli szeretet engedi láttatni a vastag, kemény és nem túlságosan előnyös felszín alatt. Nincsen nagyobb öröm, mikor az ember megpillantja a másik ember szemében ezt a kérdő, reménykedő, olykor meglepett pillantást. Ezek múltó csillámfények, mindenesetre jelzik, hogy a mélyben dolgozik a Lélek. Sokszor még nagyon hosszú menetelés, míg a felszínen uralkodó egyéniség nem csak, hogy utat enged a mély készítésnek, de felismerve igazi érdekét, boldogságát, alárendeli magát.

Gondoljunk bele, micsoda ára van ennek! Különösen a modern ember élete annyi vággyal, ambícióval és ösztökéléssel van kényszerpályára állítva, miért is várhatnánk, hogy dobja el ezeket? Érdemes elidőzni gondolatainkban a közismert hírességeken, uralkodókon, gazdagokon, sikerembereken, akik, ha ritkán is, de elvetették addig sikeresnek ítélt, dicsőséges életüket és váltottak teljesen érthetetlenül. Olykor nagyon kemény terelő lapátok igazították életüket, egy nagy veszteség, egy súlyos betegség, olyan dolgok, amelyek átrendezték gyökeresen addigi értékrendjüket. De néha ez csupán spekulatív úton születik meg, miután a földi életben mindent elérve jönnek rá, hogy elvileg mindent megkaptak, amit valaha is remélhettek, de még mindig nincsenek célban, mert még nem látják az egész értelmét.

Mire vagyunk képesek a szeretetért? Egyik fohászuk volt egyszer a templomban, hogy „maradjunk távol a bűnös és kártékony kívánságoktól, amelyektől szereteténységünket csillapítani reméljük”. Ez szöveget ütött a fejembe. Valóban, tényleg mi mindenre képes az ember a szeretetért? A legextrémebb dolgokat tudja produkálni. A legtöbb szeretethiányos gyermek is válogatott gonoszságokkal próbálja ösztönösen legalább a figyelmet kiérdemelni. Felnőttek kóros esetekben még ölni is képesek a szeretetért. Valóban igen széles útja van a szeretetre való igyekezetnek.

Istennel való kapcsolatunk lényege a szeretet, mégpedig az a végtelen szeretet, amivel fordul felénk, ha mi erre figyelünk és teret adunk. Ez a szeretet képes csak csillapítani szereteténységünket, mert ez még a gyakran visszasírt anyai szeretetnél is nagyobb szeretet. De ami több, aki megéli ezt a szeretetet, az maga is a szeretet kiapadhatatlan forrása lesz. Gondoljunk arra, hogy emberi életünkben is úgy tartják, egészséges, normális szeretetre az képes, aki szerető családi légkörben nevelkedett. Mit mondjunk akkor az Atya szeretetéről, aki abban nevelkedik akár öreg fejjel is? Mit adhat ez kapcsolatainkban?

Templomlépcső, 2022. december